

Marele dogmatist și profesor contemporan, Dimitrios Tselenghidis,
critică aspru textele adoptate de Sinaxa Întâistătorilor

Bisericilor Autocefale Ortodoxe

– Geneva, 21-28 ianuarie 2016 –

La solicitarea Mișcării Juriștilor Ortodocși din Republica Moldova, domnul Dimitrios Tselenghidis, Profesor de Dogmatică la Facultatea de Teologie a Universității Aristoteliene din Tesalonic, și ucenic al Sfântului Paisie Aghioritul, critică aspru două dintre textele adoptate de a V-a Conferință Panortodoxă Presinodală, care a avut loc anul acesta la Chambesy, Geneva, în intervalul 21-28 ianuarie.

Este vorba despre textele:

1. ”RELAȚIILE BISERICILOR ORTODOXE CU RESTUL LUMII CREȘTINE”, <http://www.romfea.gr/diafora/6177-apofasis-sxeseis-tis-orthodojou-ekklisias-pros-ton-xristianiko-kosmo>, prin care sunt recunoscuți ereticii ca ”Biserici” cu Taine și har,
2. ”TAINA CĂSĂTORIEI ȘI IMPEDIMENTELE LA CĂSĂTORIE”, <http://www.romfea.gr/diafora/6181-to-mustirio-tou-gamou-kai-ta-kolumata>, prin care este recunoscută validitatea căsătoriile cu eterodocșii.

Înaltpreasfințite[1],

În vederea convocării Sfântului Sinod al Bisericii Rusiei, aș dori cu evlavie să vă pun în atenție anumite sugestii și observații teologice referitoare la textele, publicate deja, ale celei de-a V-a Conferințe Panortodoxe Presinodale, texte de care în curând vă veți ocupa pentru a lua decizii asupra lor la nivel sinodal.

Observațiile mele teologice vizează textul:

”*RELAȚIILE BISERICII ORTODOXE CU RESTUL LUMII CREȘTINE*”.

Textul acesta dă la iveală un lanț întreg de inconsecvențe sau chiar de contradicții teologice. Astfel, la articolul 1 proclamă conștiința de sine bisericească a Bisericii Ortodoxe, considerând-o – foarte corect – ”Biserica

cea Una, Sfântă, Sobornicească și Apostolească”. Însă, la articolul 6 prezintă o formulare care vine în contradicție cu articolul de mai sus (1). Se menționează în acest sens, că ”Biserica Ortodoxă recunoaște existența istorică a celorlalte Biserici și Confesiuni Creștine care nu se află în comuniune cu aceasta”.

Aici se pune următoarea întrebare teologică cât se poate de îndreptățită: Dacă Biserica este ”UNA”, potrivit Simbolului de Credință și a conștiinței de sine a Bisericii Ortodoxe (Art. 1), atunci cum de se vorbește despre alte Biserici Creștine? Este evident că aceste alte Biserici sunt eterodoxe.

Însă ”Bisericile” eterodoxe nu pot fi numite sub nici o formă ”Biserici” de către ortodocși, pentru că, dacă abordăm lucrurile din punct de vedere dogmatic, nu se poate vorbi de un pluralism al unor ”Biserici” care au dogme diferite, și anume în multe aspecte dogmatice. În consecință, atât timp cât aceste ”Biserici” rămân neschimbate în ereziile din credința lor, nu este corect din punct de vedere teologic să le recunoaștem – și anume la nivel instituțional – caracterul de Biserică, fiind ele în afara ”Bisericii celei Una, Sfântă, Sobornicească și Apostolească”.

La același articol (6) există și o a doua contradicție teologică gravă. La începutul acestui articol se menționează următorul lucru: ”Potrivit naturii ontologice a Bisericii, unitatea acesteia este cu neputință de zdruncinat”. Însă la sfârșitul aceluiași articol se scrie că Biserica Ortodoxă, prin participarea ei la Mișcarea Ecumenică, are ca ”scop cert pregătirea căii care duce către unitate”.

Aici se pune întrebarea: De vreme ce unitatea Bisericii este un dat, atunci ce fel de unitate se mai caută în cadrul Mișcării Ecumenice? Oare se înțelege prin aceasta întoarcerea creștinilor occidentali la Biserica cea UNA și unică? Așa ceva însă nu reiese din litera și duhul textului în întregul său. Dimpotrivă, chiar se dă impresia că este o realitate sciziunea din interiorul Bisericii, iar perspectivele celor care participă la dialoguri vizează tocmai unitatea scindată a Bisericii

Prin neclaritatea sa, creează confuzie teologică și articolul 20, care spune: ”Perspectivele dialogurilor teologice ale Bisericii Ortodoxe cu celelalte Biserici și Confesiuni creștine sunt determinate întotdeauna pe baza criteriilor canonice ale tradiției bisericești deja existente (canoanele: 7 al Sinodului II Ecumenic și 95 al Sinodului 5-6 Ecumenic)”.

Însă, canoanele 7 al Sinodului II Ecumenic și 95 al Sinodului 5-6 Ecumenic vorbesc despre recunoașterea Botezului anumitor eretici, care își exprimă interesul de a intra în Biserica Ortodoxă. Însă, din litera și duhul textului, dacă îl judecăm din punct de vedere teologic, înțelegem că nu se vorbește deloc despre întoarcerea eterodocșilor la Biserica Ortodoxă cea Una. Dimpotrivă, în text este considerat dintru bun început ca fiind de la sine înțeleasă validitatea Botezului[2] eterodocșilor – chiar și fără o hotărâre panortodoxă asupra acestei probleme. Cu alte cuvinte, textul adoptă ”teologia baptismală”. În același timp, este ignorat în mod intenționat faptul că eterodocșii contemporani din Apus (romano-catolici și protestanți) au nu doar o singură dogmă, ci o mulțime de dogme prin care se diferențiază de credința Bisericii Ortodoxe (în afară de *Filioque*, harul creat al Tainelor, primatul, infailibilitatea, tăgăduirea icoanelor și a deciziilor Sinoadelor Ecumenice și altele).

Semne de întrebare legitime ridică și articolul 21, în care se menționează că ”Biserica Ortodoxă... apreciază pozitiv textele teologice emise de aceasta (se referă la Comisia ”Credință și Ordine”)... cu privire la modul de abordare a Bisericilor”. Aici va trebui să atragem atenția că aceste texte nu au fost judecate de Sinoadele Bisericilor Ortodoxe Locale.

În sfârșit, la articolul 22 se dă impresia că Sfântul și Marele Sinod care urmează a se întruni pornește de la premisa infailibilității hotărârilor sale, întrucât consideră că ”păstrarea credinței ortodoxe autentice este asigurată doar de sistemul sinodal care în Biserică constituie întotdeauna judecătorul competent și ultim asupra subiectelor credinței”. În acest articol se trece cu vederea faptul istoric că în Biserica Ortodoxă criteriul ultim este conștiința dogmatică veghetoare a pleromei[3] Bisericii, care în trecut a validat sau a judecat a fi tâlhărești și sinoade considerate ca ecumenice. Sistemul sinodal prin el însuși nu asigură în mod mecanic corectitudinea credinței ortodoxe. Acest lucru se întâmplă doar atunci când episcopii sinodali au înlăuntrul lor lucrător pe Sfântul Duh și Calea Ipostatică, adică pe Hristos, așa încât sinodali să fie în fapt ”următori ai Sfinților Părinți”.

EVALUARE GENERALĂ A TEXTULUI

Prin cele ce s-au scris și se sugerează în mod limpede în textul de mai sus, este cât se poate de clar că inspiratorii și alcătuitoarii lui operează o legalizare instituțională a sincretismului și ecumenismului creștin prin hotărârea[4]

unui Sinod Panortodox. Acest lucru însă ar fi catastrofal pentru Biserica Ortodoxă. Din acest motiv propun cu smerenie retragerea lui în totalitate.

Și o observație teologică la textul ”TAINA CĂSĂTORIEI ȘI IMPEDIMENTELE LA ACEASTA”. La articolul 5.i, se menționează: ”căsătoria dintre ortodocși și eterodocși este oprită potrivit acriviei canonice, neputând fi binecuvântată (canonul 72 al Sinodului 5-6 Trulan), dar poate fi binecuvântată prin pogorământ și din iubire de oameni, cu condiția clară ca pruncii ce rezultă din această căsătorie să se dorească (de către părinți) a fi botezați și crescuți în Biserica Ortodoxă”.

Aici, condiția clară ca „pruncii ce rezultă din această căsătorie să se dorească a fi botezați și crescuți în Biserica Ortodoxă” vine în contradicție cu validarea teologică a căsătoriei ca Taină a Bisericii Ortodoxe și acest lucru, pentru că apare nașterea de prunci – în legătură cu botezarea pruncilor în Biserica Ortodoxă – care ar consfinți sacralitatea căsătoriilor mixte, lucru interzis în mod clar de anumite canoane ale Sinoadelor Ecumenice (72 al Sinodului 5-6 Ecumenic). Cu alte cuvinte, un sinod necumenic, așa cum este Sfântul și Marele Sinod ce urmează a se întruni, relativizează o hotărâre clară a unui Sinod Ecumenic. Iar acest lucru este inadmisibil.

Și încă ceva. Și dacă din nunta săvârșită în Biserica Ortodoxă nu rezultă prunci, această căsătorie este validată teologic în virtutea intenției soțului eterodox de a-și fi integrat eventualii copii în Biserica Ortodoxă?

În consecință, din punct de vedere teologic, paragraful 5.i trebuie eliminat.

Cu cel mai profund respect,

Dimitrios Tselenghidis,

Profesor al Universității Aristoteliene din Tesalonic

[Graiul Ortodox](#)

[1] Am scris acest răspuns la solicitarea Mișcării Juriștilor Ortodocși din Republica Moldova, în calitate de organizatori ai Conferinței Teologice

Internationale Ortodoxe „Sincretismul interreligios”, care a abordat problema Sfântului și Marelui Sinod și s-a desfășurat cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Vladimir, Mitropolitul Chișinăului și al întregii Moldove, în orașul Chișinău, pe 21-22 ianuarie 2016.

[2] Se instituționalizează transformarea iconomiei în dogmă, prin generalizarea excepțiilor și diluarea regulilor. Potrivit învățaturii ortodoxe, iconomia este abaterea temporară de la acrivie, de la canonul credinței, din cauza neputințelor omenești, în cazuri excepționale, având ca scop întoarcerea oamenilor la dreapta credință, în pofida piedicilor obiective.

[3] Pliroma Bisericii poate consta și într-un grup restrâns de credincioși care „priveghează și se roagă” în Duh și în Adevăr (păstrând unitatea și continuitatea cu Sfinții Părinți) în contextul manipulării în masă, ca în vremea Sfinților Maxim Mărturisitorul, Ioan Damaschin, Teodor Studitul, Marcu Evghenicul, când majoritatea ierarhilor căzuseră în erezie.

[4] Acreditarea sinodală a unei învățături noi (venită din afara Sfintei Tradiții a Bisericii, a Duhului și Adevărului), nu reprezintă decât un gest de forță, de impunere autoritară a unor idei străine Ortodoxiei care are ca scop diluarea conștiinței dogmatico – ecleziale și relativizarea reperelor patristice.